

รายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ของ
องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์
อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

จัดทำโดย : หน่วยตรวจสอบภายใน
(องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์)

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยง มาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการระบบ หรือ แนวทางในบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบสวน เป็นลักษณะ Post-Decision

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

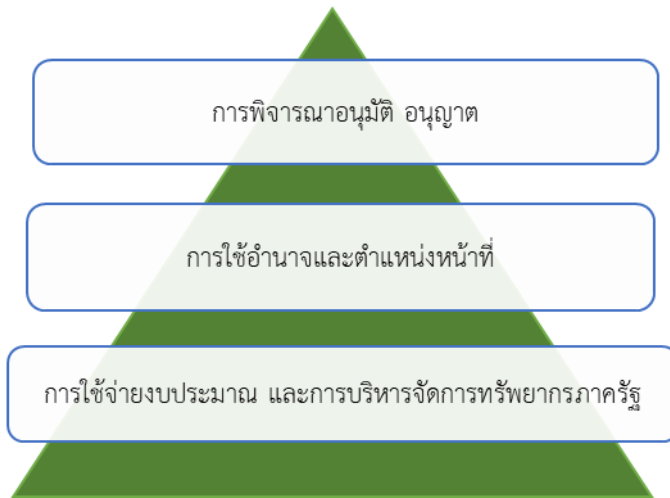
ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

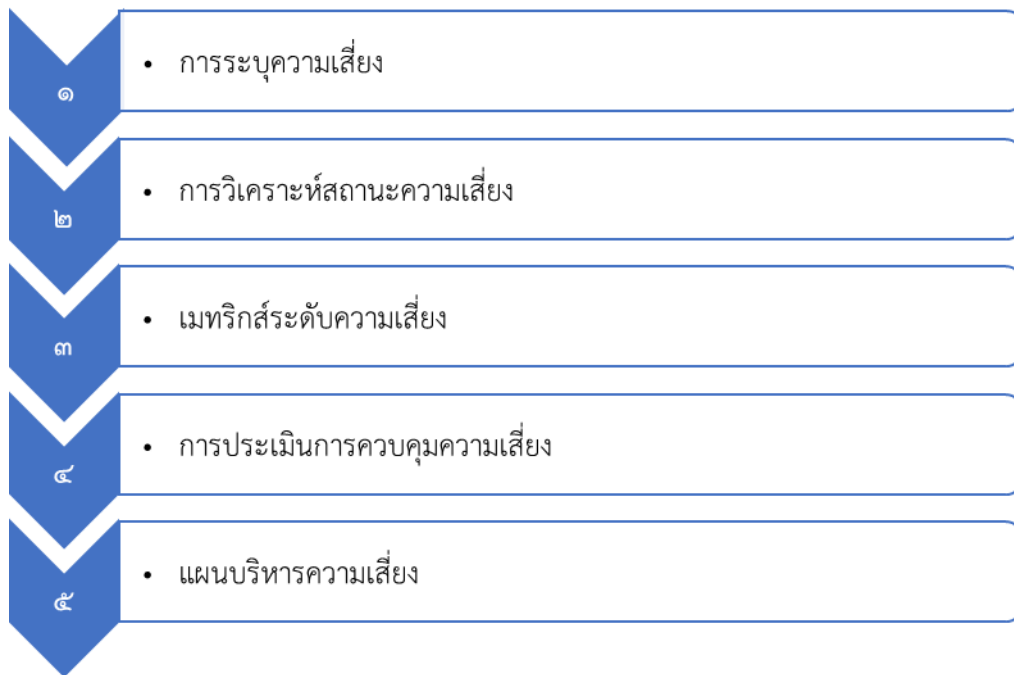
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ
ทรัพยากรภาครัฐ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

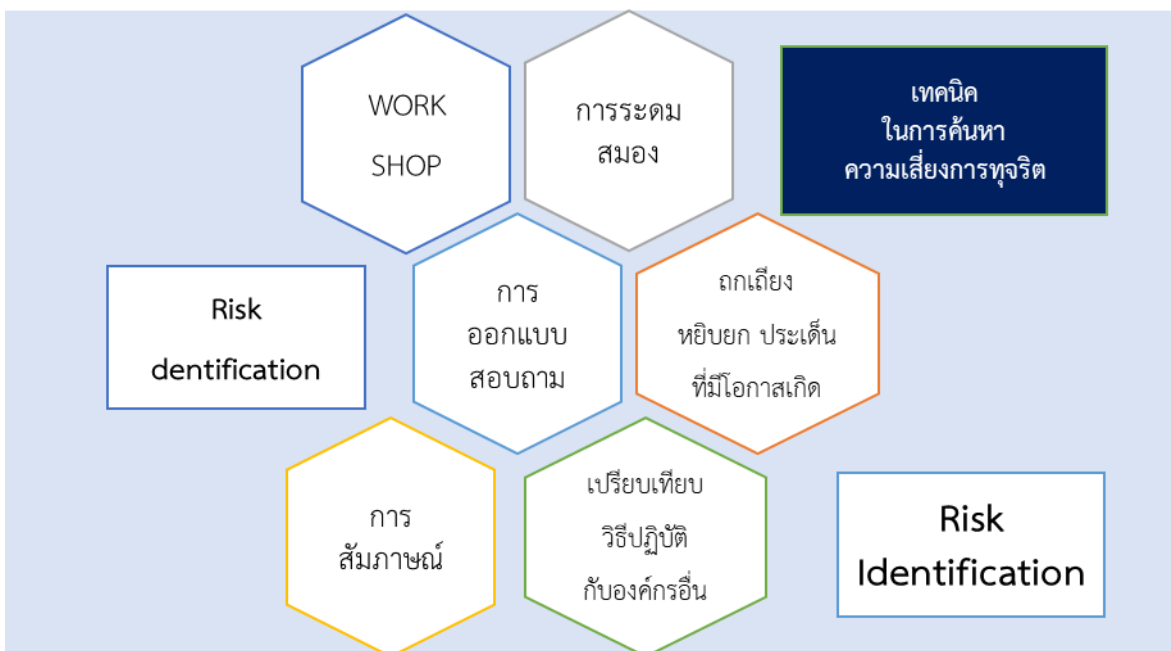
การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการทำงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนนี้

เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

เทคนิคในการ ระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๒๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๕ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็นภัยด้านความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่น ๆ
๔	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
๓	ปานกลาง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๒	น้อย	มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน /เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณา จากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสียหายแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสียหาย	ช่วงคะแนน
๑	ความเสียหายระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสียหายระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสียหายระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสียหายระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

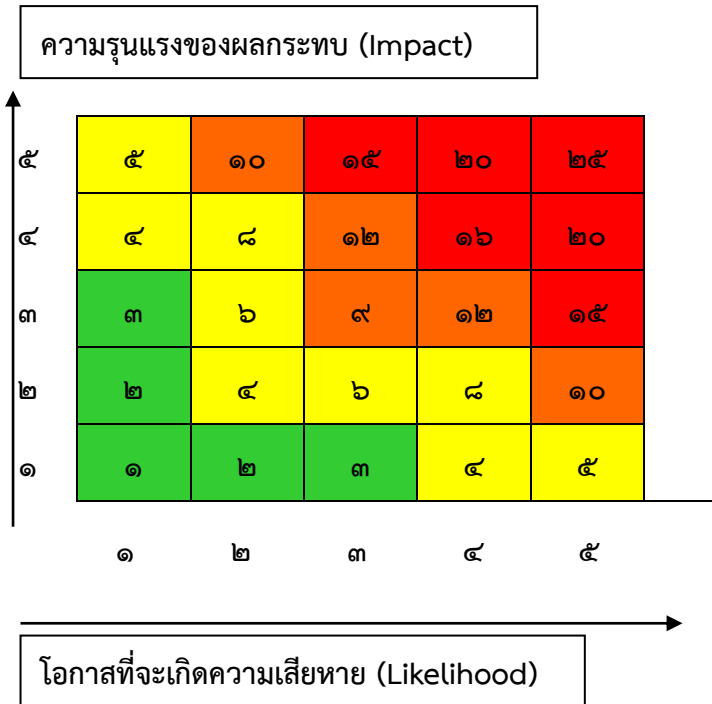
ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ
(Likelihood x Impact)

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงทันที

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยง

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงยังอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการทบทวนความเพียงพอของมาตรการควบคุมที่มีอยู่

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยง

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวกับการรับสินบน	ระดับความเสี่ยง			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	ความรุนแรง (L*I)		
<p>๑.การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนระยะเวลาที่กำหนดในกระบวนการงาน อนุมัติ อนุญาต ไม่ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคู่มือประชาชน หรือคู่มือการให้บริการ หรือจากประชาชนที่มาขอรับบริการเสนอให้ อาจเกิดการประวิงเวลาเพื่อเรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นๆ จากผู้มาติดต่อราชการ เพื่อตอบแทนการรับบริการที่สะดวกและรวดเร็ว ในการขออนุมัติหรืออนุญาตหรือในงานบริการเรื่องต่างๆ</p>	๕	๓	๑๕	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดทำและประกาศใช้นโยบายเพื่อกำหนดการกำกับดูแลกิจการที่ดีหัวข้อการต่อต้านคอร์รัปชัน และระบบการแจ้งข้อร้องเรียน /เบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ - มีการประเมินผลการควบคุมภายในด้วยตนเอง (Control Self sssessment) ด้านความเสี่ยงทุจริต 	<p>๑.จัดทำประกาศนโยบายไม่รับของขวัญ No Gift policy เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ทางเว็บไซต์หน่วยงาน</p> <p>๒.เผยแพร่ช่องทางการแจ้งเบาะแสการทุจริตหรือประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ทางเว็บไซต์หน่วยงาน</p> <p>๓.เผยแพร่คู่มือหรือผังขั้นตอนการให้บริการแก่ประชาชนให้เห็นวิธีการลำดับขั้นตอนการการ อนุมัติ อนุญาต ในกระบวนการงานต่างๆ ที่ประชาชนขอรับบริการอย่างชัดเจน ณ จุดบริการ</p>

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน	ระดับความเสี่ยง			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการ/การดำเนินการจัดการความเสี่ยง
	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	ความรุนแรง (L*I)		
<p>๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือการให้บริการตามภารกิจ</p> <p>มีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งใช้อำนาจหน้าที่ตามที่ได้รับแต่งตั้ง เช่น คณะกรรมการจัดซื้อหรือจ้าง หรือ คณะกรรมการตรวจการจ้าง ใช้อำนาจในหน้าที่ของตนผ่อนปรนคุณสมบัติผู้เสนอราคาบางรายให้มีคุณสมบัติที่ถูกต้องในการเข้าเสนอราคาหรือผู้ส่งมอบพัสดุงานที่จ้างที่ไม่ถูกต้องเล็กน้อย คณะกรรมการชุดต่างๆ ให้คู่สัญญาหรือบุคคลหรือห้างร้านดังกล่าวใช้ดุลยพินิจผ่อนปรนผู้รับจ้างไม่ต้องแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว เป็นการได้ประโยชน์กับทางราชการในทางมิชอบหรือมิควรได้ หรือมีการใช้อำนาจขัดกันแห่งผลประโยชน์โดยเอาญาติพี่น้องเข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงาน</p>	๕	๓	๑๕	<p>๑.จัดทำมาตรการป้องกันการรับสินบนให้ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าหน้าที่ทุกระดับถือปฏิบัติ</p> <p>๒.จัดทำมาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วน ตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ให้บุคลากรทุกคนภายในสถาบัน ถือปฏิบัติ</p> <p>๓.จัดทำแนวทางการป้องกันการรับสินบนและการกำกับติดตาม</p> <p>๔.กำหนดแนวปฏิบัติในการป้องกันการมีผลประโยชน์ทับซ้อน ของผู้มีอำนาจบริหาร</p> <p>๕.มาตรการควบคุมความเสี่ยงการเรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าตนเองหรือผู้อื่น</p>	<p>๑.ผู้บังคับบัญชามีการกำกับควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด</p> <p>๒.จัดทำมาตรการป้องกันการรับสินบนให้ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าหน้าที่ทุกระดับถือปฏิบัติ</p> <p>๓.จัดทำมาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วน ตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ให้บุคลากรทุกคนภายในสถาบัน ถือปฏิบัติ</p> <p>๔.ดำเนินการตรวจสอบในทันทีที่ปรากฏพฤติการณ์หรือได้รับข้อมูลที่อาจส่อไปในทางทุจริตและบังคับใช้มาตรการทางวินัยอย่างเด็ดขาด</p>

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวกับการรับสินบน	ระดับความเสี่ยง			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	ความรุนแรง (L*I)		
<p>๓.การจัดซื้อจัดจ้าง</p> <p>เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้มีอำนาจรับผิดชอบใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างในวิธีเจาะจง แม้กฎหมายเปิดช่องไม่ได้กำหนดว่าต้องเชิญผู้ประกอบการที่รายมาเจรจาต่อราคาจึงทำให้มีการจัดซื้อจัดจ้างกับร้านค้าที่ตนเองสนิท เป็นเพื่อนหรือร้านที่ตนเองเจรจาผลประโยชน์ได้ง่ายหรือร้านค้าที่ให้ผลประโยชน์มากกว่าเข้าเป็นคู่สัญญาอยู่บ่อยครั้ง</p>	๕	๓	๑๕	<p>๑.ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเข้ารับการอบรมระเบียบเกี่ยวกับวิธีการจัดซื้อจัดจ้างอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>๒.สร้างการรับรู้เรื่องการขัดกันแห่งผลประโยชน์ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน</p> <p>๓.กำหนดมาตรการเปิดเผยข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างต่อสาธารณชนอย่างแพร่หลาย</p>	<p>๑.ผู้บริหารสร้างการรับรู้เรื่องการขัดกันแห่งผลประโยชน์ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ในการประชุมประจำเดือน</p> <p>๒.กำหนดมาตรการเปิดเผยข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างต่อสาธารณชนอย่างแพร่หลายมีการเผยแพร่การจัดซื้อจัดจ้างทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน</p>

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวกับการรับสินบน	ระดับความเสี่ยง			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	ความรุนแรง (L*I)		
<p>๔.การบริหารงานบุคคล</p> <p>การสรรหาพนักงานจ้างทั่วไปหรือภารกิจ มีการรับบุคคลที่เป็นเครือข่าย คนสนิท เข้ามาทำงาน โดยมี การให้ การรับ ผลประโยชน์ต่างตอบแทน เพื่อแลกกับการได้เข้าทำงาน หรือมีการ เรียก รับ ทรัพย์สิน เพื่อแลกกับการรับโอนย้ายในตำแหน่งว่าง</p>	๕	๓	๑๕	<p>๑.กำหนดมาตรการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชน ในตำแหน่งที่ว่าง</p> <p>๒.ประชาสัมพันธ์ประกาศสอบคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน มีการเผยแพร่ข้อมูลการสอบคัดเลือกให้หลากหลายช่องทาง</p> <p>๓.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ ในการสอบคัดเลือก</p> <p>๔.การรับโอนแทนตำแหน่งว่างควรขอใช้บัญชีจากส่วนกลางบรรจุแทนตำแหน่งว่าง</p>	<p>-มีการประชาสัมพันธ์ประกาศรับสมัครสอบคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน โดยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการสอบคัดเลือก และการสรรหาทางช่องทาง เว็บไซต์ของหน่วยงาน</p>